

CZU: 343.3:[343.231:343.6]

**AMENINȚAREA SAU VIOLENȚA SĂVÂRȘITĂ ASUPRA UNEI PERSOANE CU
FUNCTIE DE RĂSPUNDERE SAU A UNEI PERSOANE CARE ÎȘI ÎNDEPLINEȘTE
DATORIA OBȘTEASCĂ (art.349 DIN CODUL PENAL): ANALIZĂ DE DREPT PENAL**

*Vitalie STATI, Ghenadie PAVLIUC**

Universitatea de Stat din Moldova

**Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”,
Judecătoria Chișinău, mun. Chișinău*

Obiectul studiului de față îl formează elementele constitutive și circumstanțele agravante ale infracțiunilor specificate la art.349 CP RM. În rezultatul analizei efectuate, se stabilește că obiectul juridic special al acestor infracțiuni are un caracter multiplu. Se relevă că victimă a infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM este, după caz: a) persoana cu funcție de răspundere; b) persoana care își îndeplinește datoria obștească; c) ruda apropiată a persoanei cu funcție de răspundere sau a persoanei care își îndeplinește datoria obștească. Se arată că, în cazul infracțiunilor specificate la art.349 CP RM, legătura dintre comiterea infracțiunii și activitatea de serviciu sau obștească a victimei are un caracter obligatoriu. De fiecare dată, la calificare, urmează să se verifice dacă au fost încălcate sau nu reglementările care stabilesc condițiile și limitele îndeplinirii de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești. Doar în lipsa unor asemenea încălcări poate fi aplicat art.349 CP RM. Se ajunge la concluzia că art.349 CP RM nu poate fi aplicat în cazul în care, la momentul comiterii infracțiunii, făptuitorul nu-și dădea seama că: a) săvârșește infracțiunea asupra unei persoane cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice, a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească sau a unei rude apropiate a acestora; b) infracțiunea pe care o săvârșește are legătură cu i) activitatea de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice sau cu ii) activitatea obștească a persoanei care își îndeplinește datoria obștească. Se argumentează că răzbunarea în legătură cu îndeplinirea de către victimă a datoriei obștești poate determina comiterea infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM. Totodată, răzbunarea în legătură cu îndeplinirea de către victimă a activității de serviciu nu poate determina comiterea acestor infracțiuni. Se demonstrează că nu este posibil concursul ideal dintre infracțiunea prevăzută la art.287 CP RM și infracțiunile specificate la art.349 CP RM. Se relevă că infracțiunile prevăzute la art.349 CP RM nu pot fi săvârșite din motive huliganice. Se arată că art.349 CP RM este o normă specială în raport cu art.78 sau 104 din Codul contravențional ori cu art.152, 155 sau 197 CP RM.

***Cuvinte-cheie:** amenințare, violență, nimicire, persoană cu funcție de răspundere, rudă apropiată, autoritate publică, activitate de serviciu, datorie obștească, mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane, alte urmări grave.*

**THE ACTS OF THREATS AND VIOLENCE AGAINST A PERSON IN A POSITION OF
RESPONSIBILITY OR AGAINST A PERSON FULFILLING ITS PUBLIC DUTY
(art.349 OF THE PENAL CODE): PENAL LAW ANALYSIS**

The object of the present study is the constituent elements and the aggravating circumstances of the offence specified in art.349 PC RM. As a result of this analysis, it is pointed out that the special legal object of these offences has a multiple character. It is established that the victim of the offences referred to at art.349 PC RM is, depending on the case: a) the person in a position of responsibility; b) the person fulfilling its public duty; c) the close relative of the person in a position of responsibility or of the person fulfilling its public duty. It is shown that, the offences set forth in art.349 PC RM, imply the mandatory link between the offence and the fulfillment by the victim of its work activities or the public activities. For all cases, during the qualification procedure, it has to be verified whether the regulations setting out the conditions and limits of fulfillment by the victim of its work or public obligations where violated or not. Art.349 PC RM can be applied only in the absence of such violations. It is concluded that art.349 PC RM is not applicable where, at the time of the offence, the offender didn't realized that: a) perpetrates the offence against a person in a position of responsibility who works within a public authority, against a person fulfilling its public duty or against a close relative of the two; b) perpetrates an offence that is related to i) the work activities of the person in a position of responsibility who works within a public authority or to ii) the public activities of the person fulfilling its public duty. It is argued that the act of vengeance in connection with the fulfillment by the victim of its public duty can cause the offences referred to at art.349 PC RM. However, vengeance in connection with the fulfillment by the victim of its work activities cannot cause these same offences. It is shown that the ideal competition between the offence under art.287 PC RM and the offences specified in art.349 PC RM is not possible. It is established that the offences referred to at art.349 PC RM cannot be perpetrated for

hooligan reasons. It is pointed out that art.349 PC RM is a special norm in relation to art.78 or art.104 of the Contravention Code or in relation to art.152, art.155 or art.197 PC RM.

Keywords: *threat, violence, destruction, person in a position of responsibility, close relative, public authority, work activities, public duty, methods dangerous to the life or health of many people, other serious consequences.*

Introducere

Protejarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor constituie una dintre funcțiile primordiale ale oricărui stat. Societatea poate exista doar într-o formă etatizată. Relațiile interpersonale nu degenerază în anarhie și haos numai datorită funcționării unui mecanism de stat care asigură ordinea de drept. Săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM subminează încrederea cetățenilor față de purtătorii autorității publice. Dacă sunt atacați chiar și cei care au obligația să apere ordinea de drept, atunci sunt oare capabili aceștia să protejeze drepturile și interesele legitime ale cetățenilor?

Astfel, pericolul social al faptelor incriminate la art.349 CP RM se caracterizează prin aceea că – pe calea atingerii aduse libertății psihice, integrității corporale, sănătății sau vieții purtătorilor autorității publice, ori integrității, substanței și potențialului de utilizare a bunurilor acestora – se atentează la activitatea normală a autorităților publice. Gradul de eficiență a activității autorităților publice depinde de gradul de protecție oferită purtătorilor autorității publice. De aceea, reacția statului împotriva infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM trebuie să fie energică și promptă. Valorile sociale, care reprezintă obiectul acestor infracțiuni, trebuie apărate cu implicarea tuturor mijloacelor juridice, dar în primul rând – pe calea aplicării mijloacelor dreptului penal.

În art.349 CP RM, sub aceeași denumire marginală de amenințare sau violență săvârșită asupra unei persoane cu funcție de răspundere sau a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească sunt reunite patru variante-tip de infracțiune și două variante agravate de infracțiune.

În acord cu alin.(1) art.349 CP RM, prima variantă-tip de infracțiune constă în amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, fie cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, rudelor ei apropiate, în scopul sistării activității ei de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care amenință sau al altei persoane, precum și în aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

Potrivit alin.(1¹) art.349 CP RM, cea de-a doua variantă-tip de infracțiune se exprimă în aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere ori rudele ei apropiate, fie în nimicirea bunurilor acestora în scopul sistării activității lor de serviciu ori schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, precum și în aceleași acțiuni aplicate împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

Conform lit.a) alin.(2) art.349 CP RM, cea de-a treia variantă-tip de infracțiune constă în aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanelor menționate la alin.(1) art.349 CP RM.

La lit.b) alin.(2) art.349 CP RM, prima variantă agravată de infracțiune, atașabilă variantei-tip specificate la alin.(1¹) art.349 CP RM – atunci când aceasta se concretizează în nimicirea bunurilor aparținând persoanei cu funcție de răspundere ori rudelor ei apropiate, în scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere ori al schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, ori aceeași faptă săvârșită împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale – presupune distrugerea bunurilor prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane.

Potrivit lit.c) alin.(2) art.349 CP RM, cea de-a patra variantă-tip de infracțiune se exprimă în nimicirea bunurilor aparținând persoanei cu funcție de răspundere ori rudelor ei apropiate, în scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere ori al schimbării caracterului ei în interesul celui care aplică violența sau al altei persoane, ori în aceeași faptă săvârșită împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale, dacă aceasta a cauzat daune materiale în proporții mari.

În sfârșit, la lit.d) alin.(2) art.349 CP RM, cea de-a doua variantă agravată de infracțiune, atașabilă variantei-tip specificate la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM, presupune cauzarea altor urmări grave.

După această notă introductivă, vom efectua analiza de drept penal a infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM.

Rezultate obținute și discuții

Din denumirea Capitolului XVII din Partea Specială a Codului penal putem deduce că *obiectul juridic generic* al infracțiunilor specificate la art.349 CP RM (și al tuturor celorlalte infracțiuni prevăzute în capitolul respectiv) îl formează relațiile sociale cu privire la autoritățile publice și securitatea de stat.

De regulă, *obiectul juridic special* al infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM are un caracter multiplu. Astfel, obiectul juridic principal al acestor infracțiuni îl constituie relațiile sociale cu privire la activitatea normală a autorităților publice. La rândul său, obiectul juridic secundar al infracțiunilor specificate la art.349 CP RM îl formează, după caz, relațiile sociale cu privire la: libertatea psihică (morală) a persoanei (alin.(1); integritatea corporală a persoanei ori integritatea, substanța și potențialul de utilizare a bunurilor a căror valoare nu atinge proporțiile mari (alin.(1¹); sănătatea persoanei (lit.a) alin.(2); integritatea, substanța și potențialul de utilizare a bunurilor a căror valoare atinge proporțiile mari (lit.c) alin.(2); sănătatea sau viața persoanei (lit. d) alin. (2)).

Relațiile sociale cu privire la libertatea fizică a persoanei nu pot constitui obiectul juridic secundar al infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM. Într-o speță din practica judiciară, *alin.(1¹) art.349 CP RM a fost aplicat, printre altele, pentru limitarea libertății fizice a victimei prin imobilizarea acesteia [1].* O asemenea faptă depășește sfera de aplicare a alin.(1¹) art.349 CP RM și necesită calificare conform art.166 CP RM.

Ca *obiect material* al infracțiunilor specificate la alin.(1¹) și la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM, corpul persoanei reprezintă expresia corporală a integrității corporale sau a sănătății persoanei. Doar bunurile care urmează a fi nimicite de făptuitor pot reprezenta obiectul material al infracțiunilor prevăzute la alin.(1¹) sau la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM. Nu pot constitui obiectul material al acestor infracțiuni bunurile sustrate, dobândite, primite, fabricate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau supuse unei alte asemenea influențări. Astfel de bunuri vor reprezenta obiectul material al altor infracțiuni, care, eventual, ar putea forma concurs cu infracțiunile prevăzute la alin.(1¹) sau la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM.

În acest context, aducem ca exemplu următoarea speță: *V.R., C.S., C.V. și C.O. au fost condamnați în baza lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. În fapt, la 26.10.2007, aproximativ la ora 22.00, aceștia se aflau în incinta barului „H.” de pe str. Petru Zadnipro, mun. Chișinău. Fiind în stare de ebrietate, V.R., C.S., C.V. și C.O. au ieșit în curtea barului unde au inițiat un conflict cu persoane neidentificate. În acest timp de ei s-au apropiat A.R., B.S. și V.A. – colaboratori de poliție din cadrul Comisariatului de poliție al sectorului Ciocana, mun. Chișinău. Conform dispoziției comisarului de poliție al sectorului Ciocana, mun. Chișinău, din 26.10.2007, A.R., B.S. și V.A. erau antrenați în serviciu pe timp de noapte pentru contracararea infracțiunilor de stradă. Legitimându-se și urmărind scopul aplanării conflictului, A.R., B.S. și V.A. le-au propus celor implicați în ceartă să înceteze tulburarea ordinii și liniștii publice. Știind cu certitudine că conversează cu colaboratori de poliție, acționând în scopul sistării activității legale a acestora, V.R. i-a aplicat lui A.R. o lovitură puternică cu pumnul în față. După aceasta, la actele de violență ale lui V.R. au aderat C.S., C.V. și C.O. Acționând de comun acord, cei patru făptuitori au aplicat violență față de cei trei colaboratori de poliție. În timpul altercației, în scopul curmării actelor de violență, A.R. și B.S. au făcut uz de armele din dotare, efectuând fiecare câte 4-5 focuri în plan vertical. Însă, făptuitorii și-au continuat acțiunile, extinzându-le asupra lui B.S. și V.A. În timpul în care C.V. și C.O. îl băteau pe B.S., care căzuse la pământ, V.R. i-a smuls lui B.S. din teacă pistolul din dotare [2].*

Bineînțeles, sustragerea unei arme de foc nu poate fi absorbită de infracțiunea prevăzută la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. Sustragerea unei arme de foc depășește cadrul acestei infracțiuni. De aceea, în speța pe care am prezentat-o cu titlu de exemplu calificarea urma să fie făcută în baza lit.b) alin.(2) art.290 și lit.a) alin. (2) art.349 CP RM.

Victimă a infracțiunilor specificate la art.349 CP RM este, după caz: 1) persoana cu funcție de răspundere; 2) persoana care își îndeplinește datoria obștească; 3) ruda apropiată a persoanei cu funcție de răspundere sau a persoanei care își îndeplinește datoria obștească.

Calitatea specială a victimei infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM este cea care permite delimitarea infracțiunilor analizate de alte infracțiuni. În cazul în care victima infracțiunilor specificate art.349 CP RM nu are calitatea specială cerută de acest articol, poate fi aplicată norma generală (de exemplu, art.78 sau 104 din Codul contravențional ori art.152, 155 sau 197 CP RM).

Dacă victima are o altă calitate specială decât cea prevăzută în art.349 CP RM, atunci va putea fi aplicată o altă normă. De exemplu, opunerea de rezistență șefului, unei alte persoane care îndeplinește obligațiile

legate de serviciul militar sau constrângerea lor la încălcarea acestor obligații, însoțite de aplicarea violenței, atrage răspundere potrivit art.365 CP RM.

În continuare, ne vom referi la calitățile speciale alternative ale victimei infracțiunilor specificate la art.349 CP RM.

Reieșind din dispoziția de la alin.(1) art.123 CP RM, în general, prin „persoană cu funcție de răspundere” se înțelege persoana care îndeplinește următoarele trei condiții: 1) este o persoană căreia i se acordă drepturi și obligații într-o întreprindere, instituție, organizație de stat sau a administrației publice locale ori într-o subdiviziune a lor; 2) aceste drepturi și obligații i se acordă permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire sau alegere, ori în virtutea unei însărcinări; 3) aceste drepturi și obligații i se acordă în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori a celor organizatorico-economice.

Victimă a infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM poate fi doar acea persoană cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice. Această concluzie reiese din denumirea Capitolului XVII din Partea Specială a Codului penal – „Infracțiuni contra autorităților publice și a securității de stat”. În cazul persoanelor cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice, este important de fiecare dată să existe prevederi normative din care să rezulte că persoanelor respective, într-o autoritate publică centrală sau locală, li se acordă, permanent sau provizoriu, prin stipularea legii, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice. În lipsa unor astfel de prevederi normative, făptuitorul nu poate avea calitatea de persoană cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice.

În alt registru, prin „îndeplinirea obligațiilor obștești” se are în vedere înfăptuirea de către cetățeni a unor îndatoriri publice cu care aceștia au fost însărcinați sau săvârșirea altor acțiuni în interesul societății sau al unor persoane aparte (acțiunile de legitimă apărare a altei persoane sau a unui interes public, de reținere a infractorului (a contravenientului), de denunțare a infractorului (a contravenientului), de criticare a neajunsurilor la adunarea colectivului de muncă, de renunțare de a participa la săvârșirea infracțiunii (a contravenției) etc.). Îndeplinirea obligațiilor obștești poate fi de două tipuri: 1) îndeplinirea în baze obștești a obligațiilor obștești special încredințate; 2) îndeplinirea din proprie inițiativă a acțiunilor în interesele societății sau ale unor cetățeni aparte [3, p.5]. Astfel de acțiuni socialmente utile pot să nu constituie obiectul unei reglementări normative. Cu toate acestea, ele trebuie să fie conforme cu cadrul legal, să nu implice depășirea limitelor care despart licitul de ilicit.

În alt context, în conformitate cu alin.(4) art.134 CP RM, rude apropiate se consideră următoarele patru categorii corelative de persoane: 1) părinții în raport cu copiii, sau viceversa; 2) înfietorii în raport cu copiii înfiați, sau viceversa; 3) frații în raport cu surorile, sau viceversa; 4) bunicii în raport cu nepoții lor, sau viceversa. Această listă are un caracter exhaustiv și nu poate include alte categorii de persoane. De exemplu, într-o speță, *calitatea de victimă a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.349 CP RM a avut-o nu doar C.Gh., șeful Secției investigații operative a Direcției investigarea fraudelor a Departamentului poliție al Ministerului Afacerilor Interne, ci și copiii, părinții și soția acestuia* [4]. Sub incidența noțiunii definite la alin.(4) art.134 CP RM intră copiii și părinții lui C.Gh., însă nu și soția lui C.Gh. Aceasta nu este rudă, mai ales apropiată, cu C.Gh. (și nici nu poate fi). De aceea, în speța analizată mai sus răspunderea trebuia aplicată conform regulilor concursului de infracțiuni: în baza alin.(1) art.349 (în ceea ce privește amenințarea cu omorul și cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății asupra lui C.Gh., a copiilor și părinților acestuia) și art.155 (în ceea ce privește amenințarea cu omorul și cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății asupra soției lui C.Gh.) din Codul penal.

În cazul infracțiunilor specificate la art.349 CP RM, caracter obligatoriu are legătura dintre comiterea infracțiunii și activitatea de serviciu sau obștească a victimei. În ipoteza în care victimă este persoana care își îndeplinește datoria obștească sau ruda apropiată a acesteia, infracțiunile analizate pot fi săvârșite: a) până la îndeplinirea datoriei obștești; b) în momentul îndeplinirii datoriei respective; c) după îndeplinirea datoriei obștești. În ipoteza în care victimă este persoana cu funcție de răspundere sau ruda apropiată a acesteia, infracțiunile prevăzute la art.349 CP RM pot fi comise: a) până la îndeplinirea activității de serviciu; b) în momentul îndeplinirii activității de serviciu.

De fiecare dată, la calificare, urmează să se verifice dacă au fost încălcate sau nu reglementările care stabilesc condițiile și limitele îndeplinirii de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești. Doar în lipsa unor asemenea încălcări poate fi aplicat art.349 CP RM.

În cele ce urmează vom analiza *latura obiectivă* a infracțiunilor specificate la art.349 CP RM.

Astfel, în cazul infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.349 CP RM, latura obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează fie în amenințarea cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, ori cu nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere, rudelor ei apropiate, fie în aceeași amenințare împotriva persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

După cum se poate vedea, fapta prejudiciabilă examinată cunoaște următoarele trei modalități normative cu caracter alternativ: 1) amenințarea cu moartea (a se citi – cu omor); 2) amenințarea cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății; 3) amenințarea cu nimicirea bunurilor.

În sensul alin.(1) art.349 CP RM, prin „amenințare” se înțelege influențarea asupra psihicului victimei, care constă în anunțarea acesteia că va fi supusă unui rău în cazul în care nu se va supune voinței făptuitorului.

Amenințarea în sensul alin.(1) art.349 CP RM nu poate să includă alte forme decât cele care sunt nominalizate în această normă. Oricare alte forme de amenințare (de exemplu: amenințarea cu deteriorarea bunurilor; amenințarea cu răpirea persoanei; amenințarea cu răpirea mijlocului de transport; amenințarea cu divulgarea unor informații compromițătoare etc.) nu pot fi regăsite în conjunctura infracțiunii specificate la alin.(1) art.349 CP RM. Din acest punct de vedere, avem rezerve față de temeinicia aplicării într-o speță a *alin.(1) art.349 CP RM pentru amenințarea cu răfuială fizică și cu concedierea din organele Ministerului Afacerilor Interne* [5]. În acest caz, nu este clar dacă răfuiala fizică presupune: 1) omorul victimei, 2) vătămarea integrității corporale ori a sănătății acesteia sau 3) cauzarea unor leziuni corporale fără un prejudiciu adus sănătății. Cât privește amenințarea cu concedierea din organele Ministerului Afacerilor Interne, aceasta nu se regăsește sub nicio formă în dispoziția alin.(1) art.349 CP RM.

Între alin.(1) art.349 și art.155 CP RM există o relație de concurență dintre o normă specială și o normă generală (în sensul art.116 CP RM), nu o relație de concurență dintre o parte și un întreg (în sensul art.118 CP RM). Articolul 155 CP RM poate fi aplicat alături de art.349 CP RM doar în acele situații când amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății este îndreptată nu doar asupra victimelor menționate în art.349 CP RM, ci și asupra acelor persoane care nu posedă calitățile speciale ale victimelor în cauză. Articolul 155 CP RM poate fi aplicat în acele cazuri în care amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății are drept cauză comportamentul nelegitim al victimei.

Infracțiunea prevăzută la alin.(1) art.349 CP RM urmează a fi delimitată de anumite fapte prevăzute în Codul contravențional, implicând o anumită influențare asupra unor persoane cu funcție de răspundere: împiedicarea accesului personalului abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate de operatori și/sau de persoanele împuternicite de operatori, la echipamentul de prelucrare, la programe și aplicații, la orice document sau înregistrare referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal (alin.(2) art.74²); împiedicarea accesului inspectorilor de stat pentru ecologie la inspectarea obiectivelor (art.145); împiedicarea activității legitime a reprezentanților Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice prin neprezentarea informațiilor relevante pentru control, prin neadmiterea la efectuarea controlului, precum și neexecutarea prescripțiilor sau nerespectarea condițiilor și limitelor stabilite în autorizația pentru activități nucleare și radiologice (alin.(2) art.155¹); împiedicarea în orice mod a specialiștilor din Agenția Fitosanitară de a-și exercita funcțiile de supraveghere și control fitosanitar (art.191); împiedicarea de către proprietarii ori de către deținătorii de animale a sacrificării sau a uciderii animalelor bolnave ori suspecte de boli transmisibile ale animalelor, a distrugerii produselor și subproduselor provenite de la acestea sau a altor obiecte contaminate, în scopul lichidării focarelor și prevenirii difuzării bolilor transmisibile supuse măsurilor oficiale de declarare și carantină (alin.(8) art.196); împiedicarea reprezentantului autorității din domeniul transportului naval de a efectua inspecția navei, a parcurilor ori a iernaticelor pentru nave (alin.(1) art.199¹²); împiedicarea accesului inspectorilor aeronautici pe teritoriul și către obiectele operatorilor aerieni, precum și la bordul aeronavelor înmatriculate în Republica Moldova, în vederea desfășurării inspecției aeronautice (alin.(1) art.220³); împiedicarea accesului persoanei cu funcție de răspundere a organului vamal în exercițiul funcțiunii la mărfurile, obiectele și la alte valori aflate sub control vamal (alin.(3) art.287); împiedicarea accesului colaboratorului vamal în sediul sau încăperile plătitorului vamal pentru executarea silită a obligației vamale (alin.(2) art.287²); împiedicarea desfășurării activității de deputat (art.316) etc.

Infracțiunea prevăzută la alin.(1) art.349 CP RM este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul expunerii amenințării cu moartea, cu vătămarea integrității corporale sau cu nimicirea bunurilor, cu condiția că aceasta a fost percepută adecvat de către victimă.

În altă ordine de idei, în cazul infracțiunii specificate la alin.(1¹) art.349 CP RM, latura obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se exprimă fie în aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie în aplicarea unei asemenea violențe asupra persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau asupra rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

Într-o altă variantă, latura obiectivă are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea fie de nimicire a bunurilor persoanei cu funcție de răspundere ori ale rudelor ei apropiate, fie de nimicire a bunurilor persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau ale rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale; 2) urmările prejudiciabile, și anume – daunele materiale care nu ating proporțiile mari; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin „violență nepericuloasă pentru viață sau sănătate” se înțelege fie cauzarea intenționată a leziunilor corporale, care nu au drept urmare nici dereglarea sănătății, nici pierderea capacității de muncă, fie aplicarea intenționată a loviturilor sau săvârșirea altor acțiuni violente care cauzează o durere fizică, însă nu creează pericol pentru viața și sănătatea victimei.

Pentru calificarea faptei conform alin.(1¹) art.349 CP RM este irelevant dacă făptuitorul a acționat direct și personal asupra victimei ori a recurs la un mijloc sau instrument indirect. De exemplu, într-o speță, *alin.(1¹) art.349 CP RM a fost aplicat pentru asmuțirea unui câine care a mușcat victima de câteva ori, provocându-i leziuni corporale fără a i se aduce prejudiciu sănătății* [6]. De regulă, pentru calificarea faptei conform alin.(1¹) art.349 CP RM nu importă dacă mijloacele sau instrumentele aplicate sunt: animate sau neanimate; apte să lezeze integritatea corporală a victimei prin ele însele (idonee) sau prin întrebuițarea lor în anumite moduri, împrejurări sau condiții. Asemenea împrejurări pot fi luate în considerare doar la individualizarea pedepsei. În cazul de excepție prevăzut la lit.b) alin.(2) art.349 CP RM, aplicarea mijloacelor periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane are un efect de agravare a răspunderii penale.

În altă privință, prin „nimicirea bunurilor” se are în vedere influențarea nemijlocită infracțională asupra bunurilor, care presupune încetarea existenței fizice a acestora sau aducerea bunurilor respective într-o asemenea stare, care exclude – în totalitate și definitiv – utilizarea conform destinației lor funcționale; bunurile nu mai pot fi restabilite pe calea reparației sau restaurării, fiind scoase complet din circuitul economic.

Noțiunea „nimicirea bunurilor” urmează a fi delimitată de noțiunea complementară „deteriorarea bunurilor”. Drept urmare, alin.(1¹) art.349 CP RM nu este aplicabil în cazul deteriorării bunurilor fie ale persoanei cu funcție de răspundere sau ale rudelor ei apropiate în scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere ori al schimbării caracterului acestei activități în interesul făptuitorului sau al altei persoane, fie ale persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau ale rudelor ei apropiate în legătură cu participarea persoanei care își îndeplinește datoria obștească la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale. În astfel de ipoteze, după caz, se aplică art.104 din Codul contravențional sau art.197 CP RM.

Infracțiunea prevăzută la alin.(1¹) art.349 CP RM este, după caz, o infracțiune formală sau materială. Atunci când este formală, ea se consideră consumată din momentul aplicării violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate. Atunci când este materială, ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor materiale care nu ating proporțiile mari. În ipoteza în care daunele materiale ating aceste proporții, răspunderea se va aplica pentru infracțiunea specificată la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM.

Din dispoziția de la lit.b) alin.(2) art.349 CP RM reiese că mijloacele periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane constituie un semn secundar obligatoriu cu caracter alternativ (și, în același timp, cu efect agravant) al infracțiunii prevăzute la alin.(1¹) art.349 CP RM (în cazul în care această infracțiune presupune fie nimicirea bunurilor persoanei cu funcție de răspundere ori ale rudelor ei apropiate, fie nimicirea bunurilor persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau ale rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale).

În sensul lit.b) alin.(2) art.349 CP RM, noțiunea „mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane” are înțelesul agravantei consemnate la lit.m) alin.(2) art.145 CP RM. În legătură cu această agravantă, în pct.5.12 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în

cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 CP RM)", nr.11 din 24.12.2012 [7], se explică: „Circumstanța agravantă în cauză trebuie să îndeplinească următoarele trei condiții: 1) mijloacele aplicate în scopul săvârșirii omorului trebuie să prezinte un real pericol pentru viața sau sănătatea mai multor persoane; 2) făptuitorul trebuie să conștientizeze pericolozitatea mijloacelor aplicate; 3) făptuitorul trebuie să manifeste intenție în raport cu lipsirea de viață a victimei vizate”. Cu adaptările de rigoare, aceleași condiții sunt valabile pentru circumstanța agravantă prevăzută la lit.b) alin.(2) art.145 CP RM.

În alt context, în cazul infracțiunii prevăzute la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM, latura obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se exprimă în aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, sau a persoanei care își îndeplinește datoria obștească ori a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale.

În conjunctura infracțiunii analizate, prin „violență periculoasă pentru viață sau sănătate” se are în vedere violența al cărei grad de intensitate corespunde vătămării intenționate medii sau ușoare a integrității corporale sau a sănătății.

În acest plan se înscrie cazul următor din practica judiciară: *P.O. și P.A. au fost condamnați în baza lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. La 05.02.2009, în timpul zilei, pe una din străzile satului Gordineștii Vechi, raionul Edineț, cei doi i-au aplicat lui C.A. mai multe lovituri în regiunea capului cu un furtun de presiune înaltă, cauzându-i vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății. Motivul aplicării violenței a constat în aceea că, anterior, îndeplinindu-și datoria obștească, C.A. a curmat acțiunile lui P.O. și P.A. în timpul când aceștia îl maltratau pe B.A.* [8]

Într-un asemenea caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art.152 CP RM sau art.78 din Codul contravențional. Altfel, va fi încălcat principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte.

Precizăm că dacă gradul de intensitate al violenței corespunde celui pe care-l are vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, aceasta aplicându-se în legătură cu îndeplinirea de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești, la calificare trebuie reținută numai prevederea de la lit.c) alin.(2) art.151 CP RM. Nu este necesară calificarea suplimentară conform lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. În caz contrar, va fi încălcat principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte.

Omorul nu se încadrează în noțiunea „violență periculoasă pentru viață sau sănătate” din dispoziția lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. Depășind gradul de intensitate a violenței prevăzute la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM, omorul săvârșit în legătură cu îndeplinirea de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești atrage răspunderea conform lit.d) alin.(2) art.145 CP RM.

Infracțiunea prevăzută la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM este o infracțiune formală. Ea se consideră consumată din momentul aplicării violenței periculoase pentru viață sau sănătate. Această teză este susținută în practica judiciară: *infracțiunea prevăzută la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM se consideră consumată din momentul aplicării violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, indiferent dacă au survenit sau nu urmările prejudiciabile care implică prejudiciul adus sănătății* [9].

Nu putem fi de acord cu opinia exprimată într-o altă speță, potrivit căreia *infracțiunea specificată la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM este o infracțiune materială, care se consideră consumată din momentul producerii prejudiciului sănătății* [10]. Această opinie nu corespunde literii legii. Ea nu are un suport legal. Dacă legiuitorul ar fi dorit ca infracțiunea în cauză să fie materială, ar fi utilizat sintagma de genul „cu vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății”. Sintagme de o asemenea factură sunt folosite la lit.c) alin.(3) art.188, lit.d) alin.(2) art.278, lit.a) alin.(2) art.278¹, lit.b) alin.(3) art.280 și lit.c) alin.(5) art.295 CP RM. În toate aceste exemple, infracțiunea este materială. În contrast, la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM termenul „violență” desemnează o acțiune. Pentru calificarea acestei acțiuni, nu este obligatorie survenirea urmărilor prejudiciabile.

În alt registru, în cazul infracțiunii specificate la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM, latura obiectivă are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea fie de nimicire a bunurilor persoanei cu funcție de răspundere ori ale rudelor ei apropiate, fie de nimicire a bunurilor persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau ale rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale; 2) urmările prejudiciabile, și anume – daunele materiale în proporții mari; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Amintim că noțiunea de nimicire a bunurilor a fost definită cu ocazia analizei infracțiunii prevăzute la alin.(1¹) art.349 CP RM. În consecință, facem trimitere la explicațiile corespunzătoare.

Infraacțiunea specificată la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM este o infraacțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor materiale în proporții mari. În cazul în care daunele materiale nu ating aceste proporții, răspunderea se va aplica pentru infraacțiunea prevăzută la alin.(1¹) art.349 CP RM.

În continuare, va fi examinată *latura subiectivă* a infraacțiunilor specificate la art.349 CP RM.

De regulă, doar intenția poate constitui forma de vinovăție manifestată la comiterea infraacțiunilor prevăzute de acest articol. Excepția o constituie cazul prevăzut la lit.d) alin.(2) art.349 CP RM, atunci când făptuitorul manifestă imprudență față de alte urmări grave.

Articolul 349 CP RM nu poate fi aplicat în cazul în care, la momentul comiterii infraacțiunii, făptuitorul nu-și dădea seama că: 1) săvârșește infraacțiunea asupra unei persoane cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice, a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească sau a unei rude apropiate a acestora; 2) infraacțiunea pe care o săvârșește are legătură cu: a) activitatea de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice sau b) activitatea obștească a persoanei care își îndeplinește datoria obștească. În lipsa condițiilor nr.1 și 2 menționate mai sus (sau chiar a unei singure dintre aceste condiții), art.349 CP RM nu poate fi aplicat. În astfel de cazuri poate fi aplicată norma generală – art.78 sau 104 din Codul contravențional ori art.152, 155 sau 197 CP RM.

În alt context, de la caz la caz, în funcție de trăsăturile individualizante ale infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM, tipul de intenție poate varia. Astfel, făptuitorul manifestă intenție directă la săvârșirea infraacțiunilor prevăzute la alin.(1), (1¹) (în ipoteza fie de aplicare a violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei cu funcție de răspundere ori a rudelor ei apropiate, fie de aplicare a unei asemenea violențe asupra persoanei care își îndeplinește datoria obștească ori a rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infraacțiuni sau a unei fapte antisociale) sau la lit.a) alin.(2) art.349 CP RM. Făptuitorul manifestă intenție directă sau indirectă la săvârșirea infraacțiunilor prevăzute la alin.(1¹) (în ipoteza fie de nimicire a bunurilor persoanei cu funcție de răspundere ori ale rudelor ei apropiate, fie de nimicire a bunurilor persoanei care își îndeplinește datoria obștească sau ale rudelor ei apropiate în legătură cu participarea acestei persoane la prevenirea ori curmarea unei infraacțiuni sau a unei fapte antisociale) sau la lit.c) alin.(2) art.349 CP RM.

Nu este posibil ca infraacțiunile prevăzute la art.349 CP RM să fie săvârșite fără motiv.

Răzbunarea, care nu are legătură cu activitatea de serviciu sau obștească a victimei, nu poate constitui motivul infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM. Răzbunarea în legătură cu îndeplinirea de către victimă a datoriei obștești poate determina comiterea infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM.

Cât privește răzbunarea în legătură cu îndeplinirea de către victimă a activității de serviciu, aceasta nu poate determina comiterea infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM. Din aceste considerente, nu alin.(1) art.349 CP RM, dar art.155 CP RM urma să fie aplicat în următoarea speță: *C.P. a fost învinuit de săvârșirea infraacțiunii prevăzute la alin.(1) art.349 CP RM. În fapt, la 10.07.2005, aproximativ la ora 13.20, acesta revenea din or. Cernăuți (Ucraina) în Republica Moldova. Conducând automobilul, C.P. a intrat pe teritoriul Punctului Comun de Trecere a Frontierei Briceni-Rosoșani. Fiind în exercițiul funcției, controlorul de la Comenduirea de grăniceri „Briceni”, sergentul superior R.S., i-a solicitat lui C.P. să prezinte actele pentru control. În acel moment C.P. și-a amintit că la 06.07.2005 s-a certat cu R.S. din cauza că acesta nu i-a permis să-și parcheze automobilul pe teritoriul Punctului Comun de Trecere a Frontierei Briceni-Rosoșani. În legătură cu aceasta, C.P. l-a amenințat pe R.S. cu omorul [11].*

În ipoteza în care victima infraacțiunii este persoană cu funcție de răspundere sau ruda ei apropiată, scopul infraacțiunii este unul special. Acesta adoptă oricare din următoarele două forme: 1) scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere; 2) scopul schimbării caracterului activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere în interesul celui care amenință sau al altei persoane. Lipsa scopului infraacțiunii prevăzute la art.349 CP RM condiționează aplicarea normei generale, și anume – a art.78 sau 104 din Codul contravențional ori a art.152, 155 sau 197 CP RM.

În ipoteza în care victimă a infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM este persoana care își îndeplinește datoria obștească sau ruda apropiată a acesteia, scopul infraacțiunii nu are un caracter obligatoriu. În această ipoteză, scopul se poate exprima în neadmiterea sau reprimarea îndeplinirii datoriei obștești a victimei. Acesta poate adopta și alte forme.

Analiza motivului și scopului infraacțiunii permite delimitarea infraacțiunilor prevăzute la art.349 CP RM de infraacțiunea prevăzută la art.287 CP RM.

Astfel, sunt incompatibile motivele care stau la baza infracțiunii prevăzute la art.287 CP RM și motivele care stau la baza infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM. Spre deosebire de motivele care stau la baza infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM, cele care stau la baza infracțiunii prevăzute la art.287 CP RM nu sunt personalizate. Drept urmare, nu este posibil ca o singură acțiune să intre concomitent sub incidența art.287 și a art.349 CP RM. Or, „două sau mai multe motive incompatibile nu pot sta la baza aceleiași intenții infracționale” [12]. Respectând regula stabilită la art.115 CP RM, în funcție de motivul care-l ghidează pe făptuitor, va trebui să reținem la calificare fie art.287 CP RM, fie art.349 CP RM.

La concursul real al infracțiunilor prevăzute la art. 287 și 349 CP RM se referă recomandarea de la subpct.3) pct.10 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, nr.4 din 19.06.2006 [13]: „Rezistența opusă după încetarea actelor huliganice (sublinierea ne aparține – n.a.), în special în legătură cu reținerea ulterioară a făptuitorului, nu va fi examinată ca o circumstanță care califică huliganismul; ea urmează a fi calificată în concurs cu huliganismul”. La un astfel de concurs real se referă următoarea speță: *H.C. a fost condamnat în baza alin.(3) art.287 și alin.(1) art.349 CP RM. În fapt, la 21.10.2012, aproximativ la ora 08.30, acesta se afla în apropiere de gospodăria lui P.V. din satul Lăpușna, raionul Hâncești. H.C. avea asupra sa o armă de vânatoare de model „KRAL SB 112 A” și un pistol de model „M-84”. Din motive huliganice, H.C. i-a cerut lui P.V. să-i scoată în stradă pe V.P., B.P. și D.V. În eventualitatea refuzului de a se conforma acestei cereri, H.C. a amenințat că va aplica armele pe care le avea asupra lui. Întrucât existau temeri reale că această amenințare va fi realizată, la fața locului a fost invitat inspectorul de sector M.I. Solicitarea acestuia de a înceta încălcarea ordinii publice a fost respinsă de H.C. Mai mult, acesta din urmă l-a amenințat pe M.I. cu aplicarea armelor pe care le avea [14].* Observăm că, în situația analizată, infracțiunea prevăzută la alin.(1) art.349 CP RM a fost comisă după consumarea infracțiunii prevăzute la alin.(3) art.287 CP RM. Astfel, deja după săvârșirea integrală a acțiunilor care au încălcat grosolan ordinea publică și care au fost însoțite de amenințarea cu aplicarea armelor a început executarea intenției de comitere a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.349 CP RM.

În concluzie, nu este posibil concursul ideal dintre infracțiunea prevăzută la art.287 CP RM și infracțiunile prevăzute la art.349 CP RM. Explicația este următoarea: în cazul acestor infracțiuni comparate, motivele se caracterizează prin incompatibilitate.

Din cele sus-menționate reiese că infracțiunile prevăzute la art.349 CP RM nu pot fi săvârșite din motive huliganice. Din această cauză, ne exprimăm rezervele față de soluția de calificare din următoarea speță: *A.D. și A.V. au fost condamnați conform alin.(1) art.349 CP RM. În fapt, la 27.08.2010, între orele 22.00 și 23.00, aceștia se deplasau cu motocicleta, care avea farurile stinse, pe drumul public dintre satele Roșcana și Gura Băcului, raionul Anenii Noi. Aflându-se în serviciul de patrulare și menținere a ordinii publice, colaboratorii Serviciului poliție rutieră din cadrul Comisariatului de poliție al raionului Anenii Noi, S.T. și V.B., au observat un sac în motocicleta cu care A.D. și A.V. se deplasau. Intenționând să verifice conținutul sacului, S.T. și V.B. le-au solicitat să se oprească. Însă, aceștia nu s-au conformat solicitării colaboratorilor poliției rutiere. În scurt timp, motocicleta cu care se deplasau A.D. și A.V. a derapat. Îndată după aceasta, din motive huliganice, A.D. și A.V. le-au aplicat lui S.T. și V.B. lovituri în diferite părți ale corpului. Săvârșind această faptă, A.D. și A.V. au urmărit să schimbe caracterul activității de serviciu exercitate de S.T. și V.B. în interesul lor. La concret, A.D. și A.V. au urmărit să evite răspunderea pentru ilegalitățile comise [15].* După cum se poate vedea, în acest exemplu, în realitate, infracțiunea nu este comisă din motive huliganice. Motivul care i-a determinat pe făptuitori să comită infracțiunea este unul personalizat. Acesta constă în nedorința făptuitorilor de a se conforma cerințelor legale ale victimelor, intenționând să evite răspunderea pentru ilegalitățile pe care consideră că le-au comis.

Subiectul infracțiunilor specificate la art.349 CP RM este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. În cazul în care persoanele care au vârsta între 14 și 16 ani comit faptele descrise în art.349 CP RM, acestea pot răspunde pentru infracțiunile prevăzute la alin.(2) art.152 sau la alin.(2) art.197 CP RM.

Indiferent de calitatea specială pe care o posedă, făptuitorii vor răspunde în baza art.349 CP RM în condiții generale, fără a le fi diferențiată răspunderea. Subiect al infracțiunilor prevăzute la art.349 CP RM poate fi, printre altele, persoana cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice. Într-un asemenea caz, nu este aplicabil art.328 CP RM.

În încheiere, menționăm că, în sensul *lit.d) alin.(2) art.349 CP RM*, prin „alte urmări grave” se are în vedere vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății ori decesul victimei. Urmărilor menționate la *lit.d) alin.(2) art.349 CP RM* se pot afla în legătură cauzală doar cu faptele prejudiciabile prevăzute la *alin.(1) sau (1¹) art.349 CP RM*.

Daunele materiale în proporții mari nu intră sub incidența noțiunii utilizate la *lit.d) alin.(2) art.349 CP RM*. Din cauza insuficienței gravității, nu pot intra sub incidența acestei noțiuni nici vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății. Dată fiind insuficiența gravității urmărilor produse, avem rezerve față de aplicarea *lit.d) alin.(2) art.349 CP RM* în cazul urmărilor exprimate în: 1) *lezarea imaginii Procuraturii ca instituție independentă în cadrul autorității judecătorești, care reprezintă interesele generale ale societății, apără ordinea de drept, drepturile și libertățile cetățenilor și 2) cauzarea prejudiciului moral procurorului M.I. [16]* O astfel de interpretare lasă fără sens dezideratul de accesibilitate și previzibilitate a legii penale.

Concluzii

Obiectul juridic generic al infracțiunilor specificate la *art.349 CP RM* îl formează relațiile sociale cu privire la autoritățile publice și securitatea de stat. Obiectul juridic special al acestor infracțiuni are un caracter multiplu. Victimă a infracțiunilor prevăzute la *art.349 CP RM* este, după caz: a) persoana cu funcție de răspundere; b) persoana care își îndeplinește datoria obștească; c) ruda apropiată a persoanei cu funcție de răspundere sau a persoanei care își îndeplinește datoria obștească. Victimă a infracțiunilor specificate la *art.349 CP RM* poate fi doar acea persoană cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice. În cazul infracțiunilor specificate la *art. 349 CP RM*, legătura dintre comiterea infracțiunii și activitatea de serviciu sau obștească a victimei are un caracter obligatoriu. De fiecare dată, la calificare, urmează să se verifice dacă au fost încălcate sau nu reglementările care stabilesc condițiile și limitele îndeplinirii de către victimă a obligațiilor de serviciu sau obștești. Doar în lipsa unor asemenea încălcări poate fi aplicat *art.349 CP RM*. Articolul 349 CP RM nu poate fi aplicat în cazul în care, la momentul comiterii infracțiunii, făptuitorul nu-și dădea seama că: a) săvârșește infracțiunea asupra unei persoane cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice, a unei persoane care își îndeplinește datoria obștească sau a unei rude apropiate a acestora; b) infracțiunea pe care o săvârșește are legătură cu i) activitatea de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere care își desfășoară activitatea în cadrul unei autorități publice sau ii) activitatea obștească a persoanei care își îndeplinește datoria obștească. Infracțiunile prevăzute la *art.349 CP RM* nu pot fi săvârșite din motive huliganice. Nu este posibil concursul ideal dintre infracțiunea prevăzută la *art.287 CP RM* și infracțiunile specificate la *art.349 CP RM*. În ipoteza în care victimă a infracțiunilor prevăzute la *art.349 CP RM* este persoana care își îndeplinește datoria obștească sau ruda apropiată a acesteia, scopul infracțiunii nu are un caracter obligatoriu. Articolul 349 CP RM este o normă specială în raport cu *art.78 sau 104 din Codul contravențional ori cu art.152, 155 sau 197 CP RM*.

Referințe:

1. *Приговор Суда района Вулкэнешть от 23 апреля 2015 г. Дело №1-73/15*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: <http://jvl.justice.md>
2. *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14.04.2009. Dosarul nr.1ra-214/09*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md
3. ТАМОЖНИК, Е.Л. *Преступления против законной деятельности представителей власти: уголовно-правовой и криминологический аспекты*: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук. Тамбов, 2006. 29 с.
4. *Sentiința Judecătoriei raionului Orhei din 08.02.2012. Dosarul nr.1-199/11*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: <http://jor.justice.md>
5. *Sentiința Judecătoriei raionului Ungheni din 23.06.2014. Dosarul nr.1-178/14*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: <http://jun.justice.md>
6. *Sentiința Judecătoriei raionului Dubăsari din 12.05.2015. Dosarul nr.1-22/15*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: <http://jdb.justice.md>
7. *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 C.pen. RM)”, nr.11 din 24.12.2012*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=44
8. *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08.06.2010. Dosarul nr.1ra-595/10*. [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md

9. *Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 02.10.2013. Dosarul nr.1ra-864/13.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md
10. *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13.07.2012. Dosarul nr.1ra-553/12.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md
11. *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16.12.2014. Dosarul nr.1ra-1717/14.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md
12. BRÎNZA, S. Omorul săvârșit asupra a două sau mai multor persoane (lit.g) alin.(2) art.145 CP RM): analiză de drept penal. În: *Revista Națională de Drept*, 2010, nr.11, p.2-10. ISSN 1811-0770
13. *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, nr.4 din 19.06.2006.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=20
14. *Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 11.06.2014. Dosarul nr.1ra-909/14.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md
15. *Sentința Judecătoriei raionului Anenii Noi din 22.03.2011. Dosarul nr.1-12/11.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: <http://jan.justice.md>
16. *Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27.05.2014. Dosarul nr.1ra-537/14.* [Accesat: 03.03.2017] Disponibil: www.csj.md

Prezentat la 05.03.2017